

Име и презиме, односно назив организације и институције : Транспарентност - Србија

Контакт телефон: +381 11 3033827

Е-пошта: TS@TRANSPARENTNOST.ORG.RS

Назив закона на који упућујете предлоге и сугестије: Нацрт закона о лобирању

Датум: 19.4.2018.

1. Општи коментари и сугестије у односу на Нацрт закона као целину

Напомена о јавној расправи

Напомена: Овај Нацрт закона објављен је на сајту Министарства правде, али не и на порталу е-управа. Према Пословнику Владе, органи државне управе би морали да објављују на државном Порталу е-управе, заједно са другим пратећим документима – закључак о спровођењу јавне расправе, списак чланова радне групе која је израдила нацрт закона, анализе ефеката прописа итд.

Сугестија у вези са јавном расправом

Имајући у виду бројне новине које доноси Нацрт закона, велику заинтересованост исказану током дебате одржане у Београду 17. априла 2018, бројне ситуације у којима су норме тумачене на различите начине од стране оних који ће их убудуће примењивати, нејасноће појединих решења, као и потребу да закон добије шири обухват, предлагемо да се јавна расправа о овом Нацрту продужи за најмање две недеље. Предлагемо такође да након тога буде објављен и други нацрт, на основу добијених прилога и да и он буде изнет на јавну расправу. Сматрамо да би било од користи да се организује више скупова на којима би се расправљало о појединим аспектима лобирања и сродних питања.

Општи коментар о намери уређивања ове материје и обавезама из стратешких и међународних докумената

Транспарентност – Србија поздравља иницијативу Министарства правде да „одгуши“ процес доношења Закона о лобирању, који је већ годинама у застоју, услед лоше одређеног органа који ће бити задужен за израду овог нацрта закона. Наиме, уместо Министарства трговине, с обзиром на природу лобистичких активности и разлоге за доношење овог закона, било би примереније да је овај закон припремало Министарство за државну управу и локалну самоуправу. Поготово би такво решење било примерено, с обзиром на то да би овај закон требало, по нашем схватању, да буде припремљен заједно са прописима који уређују комуникацију између власти правних лица, привреде и грађана, као и јавне расправе у припреми прописа на свим нивоима власти (што спада у одговорност тог министарства). С друге стране, надлежност Министарства правде би се могла извести из значаја који Министарство правде има у области борбе против корупције.

Транспарентност – Србија такође поздравља чињеницу да се на овај начин реализује, мада са великим кашњењем, једна од активности из занемареног Акционог плана за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције из 2013. године. Као што се може видети и из Извештаја Агенције за борбу против корупције о реализацији ове стратегије у 2017. години (последњој пред истек важности), само 26% активности је испуњено у складу са индикатором, <http://www.acas.rs/wp-content/uploads/2018/03/Izvestaj-o-sprovodjenju-nacionalne-strategije-za-2017.pdf> Доношење Закона о лобирању је било предвиђено ради остваривања циља 3.1.3. „Усвојен и примењен делотворан законски оквир којим се регулише лобирање и учешће јавности у поступку доношења прописа“. О томе да се активност спроводи са

кашњењем и да постоје ризици да се спроведе, али да на крају не буде остварен циљ, упозорили смо у извештају о мониторингу спровођења Стратегије и Акционог плана у 2014. и 2015. години, које је Транспарентност Србија спроводила и који су делимично искоришћени и у годишњим извештајима Агенције за борбу против корупције.

http://www.transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/lzvetaj_o_sprovođenju_Strategije.pdf

Између осталог, у тим извештајима смо указали на следећи проблем: „Могући изазов у изради овог закона је фокусираност на „професионално лобирање“, што је само једна од области коју треба обухватити. Поред активности професионалних и регистрованих лобиста, у Србији постоји потреба за уређивањем права свих грађана да иницирају одређено поступање органа власти, обавезе органа по таквим иницијативама и јавност података о поступању са таквим иницијативама, ма од кога да долазе.“

iii. Увођење правила о лобирању за народне посланике, на који начин смеју да ступају у контакт са лобистима и другима који желе да утичу на парламентарни поступак и како да се те интеракције учине транспарентним.

Транспарентност Србија такође указује као позитивну чињеницу да се на овај начин поступа по једној од препорука које је Србија добила у оквиру четвртог круга евалуације Групе земаља за борбу против корупције (GRECO). Та организација је Србији препоручила да „*уведе правила о лобирању за народне посланике, на који начин смеју да ступају у контакт са лобистима и другима који желе да утичу на парламентарни поступак и како да се те интеракције учине транспарентним*“, те да о томе извести до краја 2016. године. Међутим, како по препоруци није поступљено ни до октобра 2017. Скупштина ГРЕКО је поставила додатни рок за поступање, од још годину дана. Након што је ГРЕКО о овоме дао и званично саопштење, у марту 2018, Министарство правде је најавило да ће ова препорука ускоро бити реализована, што се заиста и догодило. У вези са овим, истичемо као позитивно то што је Нацрт објављен на сајту овог министарства ширег обухвата од онога што је била обавеза на основу препоруке ГРЕКО. Наиме, ова организација је у оквиру четвртог круга евалуације разматрала на који начин треба унапредити систем борбе против корупције у парламенту и правосудју, тако да се и препорука у вези са лобирањем односи само на покушаје утицаја на законодавну власт. Међутим, потреба да се ови утицаји уреде постоји у још већој мери када је реч о потезима извршне власти. Ова потреба је уважена у Нацрту закона.

С друге стране, упитно је у којој мери се кроз одредбе Нацрта закона испуњава препорука ГРЕКО да се интеракције лобиста и функционера учине транспарентним. У Нацрту се, наиме, предвиђа искључиво достављање извештаја Агенцији за борбу против корупције, али одредбе о јавности тих података нису потпуне.

Историјски осврт на потребу за уређивањем лобирања у Србији

Транспарентност Србија, од свог оснивања 2002, а на основу међународних искустава, указује на потребу да Република Србија уреди лобирање, и да би то требало да буде саставни део активности на спречавању и решавању питања политичке корупције. У том смислу, лобирање чини део целине у којој се поред њега налазе и уређивање финансирања политичких странака и изборних кампања, као и контрола имовине и прихода јавних функционера. Кроз уређивање финансирања изборних кампања се покушава осветљавање могућих утицаја финансијера заинтересованих за садржај одлука, будући да о томе шта ће бити политика Скупштине и Владе неретко одлучују врхови странака на власти. И контрола имовине функционера служи истој сврси – да се пронађе евентуални траг наплате недозвољеног утицаја на доношење одлука. Уређено лобирање у том контексту треба да смањи могућност да дође до недозвољеног утицаја на доносиоце одлука у јавном сектору.

Поред сузбијања политичке корупције, уређено лобирање има своје место и у контексту доношења одлука уопште. У оквиру законодавног поступка, као и процеса који претходи доношењу појединих појединачних одлука, постоје ситуације када се о томе врше консултације са разним заинтересованим странама и између државних органа међусобно. Ове консултације могу представљати законску обавезу или ствар добре воље, могу бити иницирани од стране државних органа или приватног сектора, и могу бити уређене или се одвијати без правила. Типичан пример уређених консултација су јавне расправе о нацртима закона, које отварају министарства, позивајући све заинтересоване да дају коментаре и предлоге.

Имајући то у виду, Транспарентност – Србија је још у оквиру Студије о унапређењу законодавног поступка у Републици Србији у чијој изради смо учествовали, <http://www.transparentnost.org.rs/images/stories/materijali/27092012/GIZ%20srpski%20zasticena%20verzija%20%281%29.pdf> као и у бројним другим приликама, указивала на потребу да се упоредо са побољшањем прописа о јавним расправама у припреми прописа, уреди и лобирање. Указивали смо и на поједина добра решења из упоредне праксе, где су уређени разни аспекти утицаја на припрему аката, било да их врше директно заинтересоване стране, професионални посредници или организације које се залажу за питања од јавног интереса.

Ови апели су делимично наишли на одраз у стратешким актима Републике Србије у чијој припреми смо имали прилике да учествујемо. Тако је уређивање лобирања било записано као обавеза у првој Националној стратегији борбе против корупције, коју је Народна скупштина усвојила 2005. Међутим, ова стратегија и пратећи акциони план из 2006. нису спроведени у дело (лобирање је требало уредити до краја 2008).

Следећа антикорупцијска стратегија, усвојена осам година касније, такође је предвидела доношење Закона о лобирању, а акциони план је са нешто више детаља разрадио ову материју. Такође, веома је битно да је ова тема, кроз стратешки циљ 3.1.3. стављена у непосредну везу са јавним расправама („Усвојен и примењен делотворан законски оквир којим се регулише лобирање и учешће јавности у поступку доношења прописа“).

Материја која се уређује и која би требало да се уреди – опште поставке

Транспарентност Србија полази од тога да би закон требало да пође решавања приоритетних проблема. ТС идентификује следећа два:

1. Грађани Србије, организације и привредни субјекти **немају довољно информација о томе ко врши утицај на доношење одлука**, на који начин то чини и да ли у томе успева, услед чега је могуће да партикуларни интереси буду не приметно уграђени у прописе.
2. Грађани Србије, организације и привредни субјекти **немају на располагању довољно делотворна средства да утичу на органе власти у поступку доношења одлука**, услед чега се дешава да јавни интерес не буде уграђен у прописе.

На основу ових полазишта, ТС се залаже за **шири обухват уређивања лобирања**, тако што би у једном акту или у више њих били дефинисани допуштени канали и средства утицаја на доношење одлука органа власти. Другим речима, ми се **залажемо за уређивање права и обавеза, како државних органа и функционера, тако и оних који на њих желе да утичу**, без обзира на то да ли је реч о утицају који неко остварује зарад сопствених интереса, зарад општег добра или као професионални посредник, за рачун клијента.

Веза са Законом о Агенцији за борбу против корупције

ТС полази од тога да би овај закон требало да се стави у чврсту везу са изменом Закона о Агенцији за борбу против корупције. Те везе су вишеструке. Садашњи Нацрт их успоставља кроз праћење лобистичких активности од стране Агенције за борбу против корупције. Међутим, уочљиво је да се појам лобираниог лица из Нацрта разликује од појма јавног функционера, и да се те разлике не могу у потпуности оправдати. Уколико су неки функционери искључени у Нацрту због тога што не учествују у процесу израде закона и других прописа (нпр. судије и тужиоци), они свакако неће ни бити у прилици да буду „лобирани лица“ у смислу Закона о лобирању.

Веза са Законом о Агенцији се огледа и у погледу тога ко уопште може да се појави као лобиста, а одређена правила о бившим функционерима и њиховим евентуалним лобистичким активностима се могу наћи и у актуелном Закону о Агенцији за борбу против корупције и у Нацрту новог закона (последњи објављени, из октобра 2016).

Положај саветника, државних службеника и чланова радних тела

Појам лобираниог лица обухвата поједине јавне функционере, али не и јавне службенике, који такође веома активно учествују у припреми прописа и изради анализа на основу којих се

утврђују потреба и правци измене прописа.

Појам лобираниог лица не обухвата ни саветнике функционера. Ова категорија лица иако има несумњиво велики утицај на формирање ставова функционера и доношење одлука, нема ни једну обавезу из антикорупцијских прописа. Они нису ни јавни функционери ни јавни службеници, тако да су ван било којег постојећег система за спречавање и решавање сукоба интереса.

У припреми прописа учествују и друга лица која нису радно ангажована у органима власти. Типичан пример су чланови радних група за израду нацрта закона који могу бити именовани из реда стручњака за одређену област, из круга заинтересованих субјеката или по било којем другом основу (министри у том погледу имају потпуну слободу). Ова лица не морају имати својство ни јавног функционера, ни државног службеника, тако да за њих не важе правила о спречавању и решавању сукоба интереса, а неће важити ни будућа правила лобирања, према садашњем тексту Нацрта. С друге стране, они директно утичу на текст законских одредаба.

Ранији конкретни предлози ТС – посебно извори финансирања лобистичких активности.

Овде преносимо текст на тему потребе доношења Закона о лобирању и темама које би требало да покрије, које је представник наше организације писао крајем 2010. године:

Лобирање. Веома битна препорука о регулисању лобирања би могла да се испуни тако што би пропис припремила Агенција за борбу против корупције или неки други орган, а Народна скупштина га усвојила (у Акционом плану је било предвиђено да овај посао обави Републички секретаријат за законодавство, а да закон буде усвојен још 2008 године). Такође, постоји и радна верзија Закона о лобирању коју је сачинила једна невладина организација (Друштво лобиста Србије).

Уређивање лобирања подразумева неколико основних ствари, које би морале да се нађу у закону:

- Да буде забрањено да се лобирање врши уз обећање поклона или других користи за «лобираниог» или њему блиско лице (члан породице, политичка странка итд.)
- Да се успостави обавеза «лобираниог» да у кратком року учини јавним податак о томе ко му се обраћао и са каквим предлозима
- Да се регулише обавеза државних органа који примају иницијативе у вези са својим одлукама да на њих у кратком року аргументовано одговоре, без обзира да ли их прихватају или не
- Да се уреди рад професионалних лобиста, то јест лица или фирми који не заступају сопствене интересе пред државним органима, већ интересе својих клијената, укључујући и обавезу обзнањивања података о средствима утрошеним на лобирање и циљеве лобирања
- Да се ограничи могућност лобирања бившим јавним функционерима, службеницима и саветницима, нарочито у односу на институције у којима су претходно радили
- Да се забрани непосредно или посредно коришћење буџетских и других јавних средстава за лобирање

Од овде поменутих тачака, поред питања која су поменута на другим местима, истичемо да **Нацрт закона не третира питање порекла средстава** која се смеју користити приликом лобирања што је недостатак који треба отклонити.

2. Конкретан део Нацрта закона чију измену предлагете и Ваш предлог за измену

У овом делу дајемо коментаре појединих одредаба Нацрта и мање или више конкретне предлоге за њихово унапређење.

Члан 2.

Дефиниција је вишеструко проблематична:

1. Требало би размотрити да ли је круг органа дефинисан исцрпно, то јест, да ли су обухваћене све релевантне институције јавног сектора (нпр. зависна привредна друштва и слично), те би норму у том погледу требало уподобити са новим Законом о Агенцији за борбу против корупције.
2. У вези са кругом органа би требало размотрити и укључити ситуације у којима се лобирање односи на процес одлучивања представника Републике Србије у међународним организацијама.
3. Садашња норма везује појам лобирања искључиво за доношење прописа и општих аката. Међутим, у стварности, предмет утицаја на одлучивање државних органа може бити и доношење неких других одлука – појединачних аката или аката пословања. На пример, одлука да се приступи планирању изградње новог ауто-пута на одређеном подручју лако може бити предмет лобирања, а не би била обухваћена овим законом. Не би биле обухваћене ни бројне друге одлуке које се доносе дискреционо – нпр. одлука да државни орган подржи отварање тржног центра једног инвеститора посетом високог функционера.
4. Норма се везује искључиво за акте државног органа. У стварности, лобирање може бити усмерено и на деловање функционера или службеника појединачно, а не државног органа у целини.
5. Завршетак норме „у складу са законом“ везује појам лобирања само за оне утицаје који се обављају у складу са прописима. Тиме се је из појма лобирања искључује било која незаконита радња. То изискује потребу да се осмисли термин који би обухватио разне облике понашања који би се иначе (да дефиниција не укључује елемент законитости) могли подвести под „недозвољено лобирање“.

Члан 3.

Намера законописца није јасна у погледу појединих тачака, а негде је реализација те намере недовољно добра.

У тачки 1) се каже да се лобирањем не сматрају „1) информације, ставови и мишљења о законима, другим прописима и општим актима, предлозима или нацртима закона, других прописа и општих аката, објављени у средствима јавног информисања;

Норма је неисправна већ на језичком нивоу. У дефиницији члана 2. лобирање је „делатност...“, а у овој одредби су то „информације...“. У најмању руку би требало изменити у „изношење информација, ставова и мишљења .. у медијима“ (термин који се користи уместо средстава јавног информисања).

Имајући у виду да лобиста може да утиче на доношење одлука органа власти тиме што ће износити ставове у медијима, није јасно зашто ова делатност не би била обухваћена појмом лобирања. То наравно не значи да би требало ограничавати слободу говора било којег појединца.

Друга тачка, према којој се лобирањем не сматрају „активности лица која као стручњаци јавно саопштавају своје ставове, односно достављају предлоге и стручна мишљења органима власти ради иницирања, припреме, разматрања, усвајања и давања образложења предложених решења закона, других прописа и општих аката или учествују по позиву органа власти са или без накнаде, у припреми, разматрању или давању стручних мишљења о предложеним решењима закона, других прописа и општих аката;“ још више је проблематична. Веома је, наиме, битно, да доносиоцу одлука и јавности буде

познато да ли је неко ко се представља као независан стручњак у ствари само лобиста који износи ставове повољне по своју странку. Можда је законописац желео да укаже да није дозвољено лобирати на овај начин, а не да је такав вид лобирања допуштен без ограничења из овог закона? Остало је нејасно.

Трећа тачка изузима „3) грађанске иницијативе упућене органима власти на предложена решења закона, других прописа и општих аката;“ Имајући у виду природу грађанских иницијатива, то јест, да се оне не врше за наручиоца, прописивање овог изузетка је сувишан.

Четврта тачка изузима „4) активности функционера и запослених у органима власти ради иницирања, припреме, разматрања, усвајања и давања образложења предложених решења закона, других прописа и општих аката, ако се те активности обављају у складу са њиховим овлашћењима.“ Када се чита заједно са дефиницијом из члана 2. испада да се не би сматрало лобирањем ако функционер и запослени у органу власти ради на припреми прописа и утиче на органе власти, али то чини „ради остваривања интереса наручиоца“. Овај вид понашања би свакако требало сврстати у категорију „недозвољеног лобирања“. Било би упутније да се је законописац поступио на тај начин, јер овако оставља простор за тумачење као да је у питању активност која је допуштена (као што су, на пример, допуштене грађанске иницијативе из тачке 3)), али да се једноставно не сматра лобирањем.

Члан 4.

Сматрамо да би требало преиспитати потребу за постојањем система одобравања лобирања, и заменити га обавезом регистрације лобиста.

Члан 5.

Дефиниција наручиоца обухвата тренутно само оне који имају интерес за одређено лобирање. Међутим, тако одређен појам је супротан значењу израза наручилац у другим прописима. Многим субјектима може бити у интересу лобирање (нпр. свим произвођачима кукуруза), а да ни на који начин нису учествовали у лобирању за доношење прописа (нпр. Уредбе о субвениционисању производње кукуруза). Наручилац треба да буде лице које (непосредно или посредно) ангажује лобисту, без обзира на то какав има интерес у датој ствари.

Члан 6.

У вези са појмом лобираниог лица дали смо коментаре у општем делу овог текста, а овде понављамо те ставове:

ТС полази од тога да би овај закон требало да се стави у везу са изменом Закона о Агенцији за борбу против корупције. Те везе су вишеструке. Садашњи Нацрт их успоставља кроз праћење лобистичких активности од стране Агенције за борбу против корупције. Међутим, уочљиво је да се појам лобираниог лица из Нацрта разликује од појма јавног функционера, и да се те разлике не могу увек оправдати. Уколико су неки функционери искључени у Нацрту због тога што не учествују у процесу израде закона и других прописа (нпр. судије и тужиоци), они свакако неће ни бити у прилици да буду „лобирана лица“ у смислу Закона о лобирању.

Веза са Законом о Агенцији се огледа и у погледу тога ко уопште може да се појави као лобиста, а одређена правила о бившим функционерима и њиховим евентуалним лобистичким активностима се могу наћи и у актуелном Закону о Агенцији за борбу против корупције и у Нацрту новог закона (последњи објављени, из октобра 2016).

Под појам лобираниог лица нису обухвата поједине јавне функционере, али не и јавне службенике, који такође веома активно учествују у припреми прописа и изради анализа на основу којих се утврђују потреба и правци измене прописа.

Појам лобираниог лица не обухвата ни саветнике функционера. Ова категорија лица иако има несумњиво велики утицај на формирање ставова функционера и доношење одлука, нема ни једну обавезу из антикорупцијских прописа. Они нису ни јавни функционери ни

јавни службеници, тако да су ван било којег постојећег система за спречавање и решавање сукоба интереса.

У припреми прописа учествују и друга лица која нису радно ангажована у органима власти. Типичан пример су чланови радних група за израду нацрта закона који могу бити именовани из реда стручњака за одређену област, из круга заинтересованих субјеката или по било којем другом основу (министри у том погледу имају потпуну слободу). Ова лица не морају имати својство ни јавног функционера, ни државног службеника, тако да за њих не важе правила о спречавању и решавању сукоба интереса, а неће важити ни будућа правила лобирања, према садашњем тексту Нацрта. С друге стране, они директно утичу на текст законских одредаба.

Члан 7.

Ова генерална одредба има само декларативни значај. Лобирано лице не може бити свесно свих штетних последица лобирања, па не може бити ни дужно да спречи настанак штетних последица. Оно може само да буде дужно да се стара да утврди да ли могу наступити штетне последице услед прихватања предлога које износи лобиста, да прикупи све потребне информације о томе, да изврши провере и томе слично.

Члан 9.

У погледу услова споран је различити третман домаћих и страних држављана. Нема оправданог разлога због којег не би имали право да лобирају страни држављани који нису уписани у регистар лобиста у својој земљи (али желе да буду у Србији, јер у њој, на пример, живе). Такође, у случају да су услови за упис лакши у страниој земљи него у Србији, онда би страни лобисти били у предности у односу на домаће, што је такође неоправдано.

Генерално, требало би размотрити потребу да постоји одобрење за обављање делатности лобисте. Уместо тога, могла би се увести могућност оспоравања право на даље обављање те делатности уколико се утврди да нису испуњени услови.

Члан 10.

Примедбе су исте као и када је реч о физичким лицима – страни и домаћи треба да буду у једнаком положају.

Члан 11.

Забрану да врше лобирање треба да имају и јавни службеници, као и саветници функционера, али и чланови радних тела које оснива држава у вези са питањима о којима се саветује/расправља/одлучује у тим радним телима.

Забрана обављања делатности лобирања треба да се усагласи са забранама које се прописују Законом о Агенцији. Актуелна норма (Нацрт из октобра 2016) знатно детаљније говори о овим питањима:

Ограничења по престанку јавне функције

Члан 55.

Лице коме је престала јавна функције не сме да у року од две године од тада:

1) ступи у однос са органом јавне власти у коме је био јавни функционер, као представник пословног субјекта који са органом јавне власти има или тек успоставља пословне контакте;

2) заснује радни однос или успостави пословну сарадњу са правним лицем, предузетником или међународном организацијом који остварују корист од одлука чије доношење је било и у његовој надлежности;

3) *заступа правно или физичко лице или обавља послове вештака или стручног саветника, у смислу законика којим се уређује кривични поступак, у судском или другом поступку у коме се разматра и одлука у чијем доношењу је учествовао;*

4) *обавља послове управљања или ревизије у правном лицу које је надзирао као јавни функционер, ако је надзор вршен последње године јавне функције;*

5) *употреби, ради стицања користи или погодности себи или другом или доношења штете другом, информације до којих дође на јавној функцији, ако нису доступне јавности.*

Члан 12

Сукоб интереса није уређен доследно овим чланом. Наслов је „спречавање сукоба интереса“, али се норма не односи ни на који начин на спречавање, већ само на констатацију када сукоб интереса постоји, и да о томе лобиста „треба да води рачуна“. Требало би прописати конкретне мере које лобиста треба да предузме када се налази у сукобу интереса или забрану закључења/обавезу раскида уговора када се накнадно испостави да такав сукоб интереса постоји. У сваком случају, треба да постоји дужност обавештавања странке о постојању овакве ситуације.

У трећем ставу описује се сукоб јавног и приватног интереса. Ту ситуацију треба посматрати као сукоб интереса лица које је ангажовао државни орган, а не сукоб интереса лобисте. Та питања не би требало даље уређивати овим законом, већ другим прописом који би уредио сукоб интереса код лица које ангажују државни органи за своје потребе (тренутно неуређено).

Члан 13 и 14

Испит за обављање послова лобирања не треба да постоји. У сваком случају, пошто није реч о обављању јавног посла, нема разлога да такве испите организује државна институција, а поготово не Правосудна академија, будући да се лобирање не врши пред органима правосудја. Ако се неке обуке врше, онда би у складу са концептом Нацрта било логичније да то чини Агенција за борбу против корупције, којој је поверено вођење регистра и давање одобрења за рад.

Члан 15 - 20

Не треба да постоји одобравање, па ни захтеви за одобравање, али би постојеће норме могле да се преформулишу у услове за регистровање обављања делатности.

Члан 21.

Став 3. треба брисати јер и иначе постоји дужност да Агенција поштује прописе о заштити података о личности. Треба прописати детаљније у самом Закону који су подаци из регистра јавни.

Члан 22. – 27.

Требало би их преформулисати у складу са изнетим примедбама и коментарима.

Члан 28.

У ст. 2. би требало формулисати шта уговор о лобирању мора да садржи. Актуелна реч „нарочито“ упућује на делове које би требало да садржи уговор (препука), а не на изричиту обавезу.

Одредба према којој „Лобиста, односно правно лице које обавља делатност лобирања, не могу се уговором обавезати на одређени исход лобирања“ вероватно има за циљ да спречи обавезивање лобисте да неки закон буде усвојен са одређеном одредбом. У вези са

тима се јавља и питање да ли накнада за услуге лобирања може зависити од те будуће непредвидљиве околности (било би логично да не).

У погледу овог члана сматрамо да би требало уважити предлог Друштва лобиста Србије да се као обавезан елемент уговора предвиди обавеза наручиоца да лобисти достави сву документацију и податке који се односе на предмет лобирања.

Генерално, требало би већ у фази доношења закона размотрити што прецизније којој врсти уговора припада уговор о лобирању, односно које ће се норме облигационог права примењивати ако шта друго није уговорено.

Члан 29.

Чини се да је дужност раскида уговора претерана у случају постојања сумње у сукоб интереса. Сумњу би требало рашчистити, а пре тога предочити све потребне податке другој уговорној страни, па онда видети да ли је раскид уговора једино решење.

Члан 30.

Рок од 15 дана за давање обавештења од стране лобираниог лица о томе да је дошло до лобирања од је предугачак. Тај рок може бити примерен за састављање неких детаљних извештаја, уколико за тако нечим има потребе. С друге стране, државни органи би требало да буду у обавези да са много већом ажурношћу обавештавају грађане о томе ко је вршио утицај на процес доношења одлука. У том смислу, на сајту органа би требало објављивати свакодневно основне информације – са киме се министар / председник општине састајао, на чију иницијативу, да ли су изношени предлози за измене и доношење прописа и којих и слично.

Закон би генерално требало разрадити у том правцу, а ако за тако нешто постоји спремност, ТС би дала и предлоге конкретних решења.

Члан 31 и 32

Није примерено да лобисти достављају Агенцији извештај о раду, будући да они не раде за државу, већ за своје клијенте. Они могу доставити извештај о извршеном лобирању у одређеном периоду. Имајући у виду техничке могућности и сврху овог извештавања, било би примереније да информације о лобирању буду доступне и док оно траје, а не да се подносе на годишњем нивоу. У садашњим одредбама Нацрта није прописано да ли су ови подаци јавни или не, па би то требало учинити.

Члан 33-34

Казнене одредбе би требало прилагодити осталим нормама.

Члан 35.

Обавезу доношења подзаконских аката треба формулисати у активном облику (ко ће их донети и до када).

3. Образложење упућеног предлога за измену Нацрта закона

